

Nr 56

Av herrar Lager och Adolfsson, om lagstadgad ersättning till korttidspermitterade.

(Lika lydande med motion nr 66 i Andra kammaren)

Meddelanden om personalinskränkningar och permitteringar duggar rätt tätt. En viss åtstramning av sysselsättningen kan iakttas. Automationen banar sig väg i det svenska arbetslivet och föranleder avskedanden. Andra former av rationalisering praktiseras med samma konsekvenser för de anställda arbetarna och tjänstemännen. Dessa tendenser aktualiserar på nytt frågan om rätten till arbetsplatsen och skydd mot oberättigade avskedanden och permitteringar.

I ett par motioner till 1962 års riksdag framhölls det angelägna i att statsmakterna intresserade sig för denna sak. Utskottet anförde som skäl för sitt avslagsyrkande på dessa motioner att förhandlingar mellan arbetsmarknadens parter dels pågick, dels var förutsedda, i avsikt att genom frivilliga överenskommelser söka nå en tillfredsställande lösning av problemet rätten till arbetsplatsen. Om sådana överenskommelser kunde nås på denna väg — ansåg utskottet — så skulle lagstiftningsåtgärder vara överflödiga. Först om det visade sig att dylika överenskommelser inte stod att genomföra kunde man återkomma till lagstiftningsåtgärder.

Under det år som gått sedan dess har några väsentliga sådana överenskommelser oss veterligt inte träffats. Allt har förblivit vid det gamla. Måhända är förhandlingar på gång, och vi vill därför inte detta år ånyo rulla upp hela frågekomplexet. På en punkt synes det emellertid vara av nöden att med lagstiftningens hjälp komma åt ett bestämt oskick som förekommer och som sannolikt kommer att bli alltmer vanligt om det inte stävjas. Vi tänker på de korttidspermitteringar som tidningarna berättar om.

Permitteringar av korttidskaraktär har inte alltid sin orsak i bristande ordertillgång, omställningssvårigheter eller hur de nu motiveras inför ofentligheten. De är ofta en åtgärd som företagen vidtar för att med minskade löneutgifter motverka förluster som uppstått på grund av bristande förutseende och planering. De kan också tjänstgöra som regulator då företag med temporär inskränkning i produktionen söker hålla priserna uppe eller pressa en marknad. Företagen har rätt att — så som samhället är beskaffat — planera illa, driva en bestämd prispolitik eller visa dåligt förutseende. Men vi anser att kostnaderna för sådant skall bäras av företagen och inte av de anställda arbetarna och tjänstemännen. Eftersom i allmän-

het dessa grupper inte tillfrågas eller har något inflytande på företagsägarnas och företagsledningarnas beslut och dispositioner, skall de inte heller lida för de eventuella felaktiga beslut som ägare och ledningar träffar.

Vi anser att statsmakterna bör ingripa för att ge de anställda ett elementärt skydd mot korttidspermitteringar. Som det nu är hänvisas de permitterade till arbetslöshetskassorna. Där råder emellertid en veckas karenstid. Denna veckas arbetsinkomst kompenseras inte på något sätt. Men också sedan arbetslöshetskassan trätt i funktion härskar en obestriddig orättfärdighet. Arbetslöshetsunderstödet utgöres ju dels av de avgifter som de försäkrade själva betalat in, dels av statsmedel. Den enda avgift som företaget lägger till arbetslöshetskassan är den ringa del av dess statsskatt som kan beräknas gå till kassan.

Vanlig rättfärdighetskänsla bjuder, att företag som korttidspermitterar anställda skall hålla dessa skadeslösa under permitteringstiden. Vad som skall förstås med korttidspermittering kan givetvis diskuteras. 4—8 veckor förefaller oss vara rimligt.

Med hänvisning till vad här sagts tillåter vi oss föreslå,

att riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t begär skyndsamt utredning och förslag till sådan lagstiftning att korttidspermitterade löneanställda hålles ekonomiskt skadeslösa av företagen under permitteringstiden.

Stockholm den 28 januari 1963

Fritjof Lager

Gunnar Adolfsson